

העור והרוטב פרק תשיעי חולין

קרב.

עין משפט נר מצוה

מ א ב מ"י פ"א מהל
שאר אבות הומאנות
הלכה ט ופ"ד מהלכות
מחלות אקרות הלכה כא
א [פ"ג מהלכות טומאת
אכלין הלכה יא]:

לעזי רש"י

הדרוב"א. דבשת.
הריצו"ן [הריצו"ן].
קפוד.
ליחיד"א [ליחיד"א].
ליצ"א. שבלול.

שיטה מקובצת

א חרא היא לך ואמרתה
אז חו: ב בשלמיהו
תחלה לכוליה כוית בחד:
א קמיל רב הונא דאפי
פלתו היה מדנקט העור
במטלן ולא נקט בטלן
וכי איתמר דרב הונא
בשלמיהו היה איתמר
הס"ד ומה"ד מפני שהעור
במטלן משמע טעמא
בעור תליא מלתא ואפי"ג
דלא בשלמיהו איתו הס"ד:
ז ומחסידי דבבל הוה
דאמר"י נמי התם כל
תלתי'ן יומין בדיק: ט ואין
זה דוחק כיון דמפרשינן
מילתיה דר' יהודה הכי:

פלוגתא דר' ישמעאל ור"ע צפירקין
היו עליו שני חלאי זימים מטמאין
במשא שהרי נשא כוית נבלה
ואין מטמא במגע דלין נוגע וחדר
ונוגע ור"ע אומר לא במגע
ולא במשא אלמא לר' ישמעאל לא
מטמא עור ולר"ע מטמא: ה"ג אי

אי אמרת בשלמא פלגתו סבין רבי
ישמעאל לא במשא רב הונא
דאמר בר' ישמעאל. וא"ת והא ר'
ישמעאל בלא כנסו קאמר
ור' יהודה צעי כנסו כדאמר רב
הונא וי"ל דפלוגתיהו דר' ישמעאל
ור"ע צפלטו היה לכן לא צעי ר'
ישמעאל כנסו אצל פלגתו סבין
אי לא צטל לרבי ישמעאל כריך נמי

כניסה ועוד דרבי ישמעאל נמי (א)
צננסו איירי ואין זה דוחק י"ז כמו
דמפרש מילתיה דרבי ישמעאל הכי:
רב הונא דאמר במאן. לעיל (ד) (ק)
קבל. כי קאמר וחד אמר
מקצת פלגתו היה ומקצת פלגתו
סבין צדעי למימר דפלגתו סבין הוה
פלוגתא דר' יהודה ורבנן דלר' יהודה
לא צטל י"ז לא מני למפרך דאמר כמאן
אי אמרת לר' ישמעאל דצטל כדפריך
הכא דאיכא לאוקומי דר' יהודה דלית
ביה כוית יחד אצל לרב הונא פריך
שפיר דפ"י צקונטי: **דאמר במאן.**
וא"ת ודילמא הא דלמר רב הונא צ'
חלאי זימים שישנן על העור העור
מצטלו מיירי בלא כנסו אצל כנסו
מודה דלא צטל וי"ל דהא פשיטא ולא
אינטיך ליה לרב הונא לאשמעינן
דעור מצטלן (ו) (ועוד דהעור מצטלן
משמע מתחלה העור מצטל ותו לא
מהני להו כנסו): **עור אדם מהור.**
דמפרש טעמא צריש דס הנדה (מה
דף נה). דלא הוה דומיא דעבס אדם
דעור גזעו מחליף: **עורות אביו**
ואמו שפייחין בו. וע"ג דמת אסור
צנהא וכלל א"ס אסור לעשות
מעשו שפייחין בו י"מ"א לא הוה
גזרי רבנן משום דהוה חששא שיהיה
טמא אלא משום אביו ואמו דחמיר
טובה וא"ל לומר דנקט אביו ואמו
משום דשכימי גביה: **אבל רישא**
מומאה דאורייתא היא. והשתא
חשיב עור אין גזעו מחליף משום
דמקומו נעשה לנקת על צמר
כדלמרינן פרק דס הנדה (מ"ז:).
וא"ס

אליבא דמאן אי אליבא דר' ישמעאל האמר
לא מבטל עור ואי אליבא דר"ע פשיטא
האמר מבטל עור לעולם אליבא דרבי
ישמעאל וכי אמר רבי ישמעאל לא מבטל
עור ה"מ שפלטתו היה אבל פלגתו סבין
בטול ת"ש ר' יהודה אומר האלל המכונס
אם יש כוית במקום אחד חייבין עליו ואמר
רב הונא והוא שכנסו אי אמרת בשלמא
פלגתו סבין לרבי ישמעאל נמי לא בטול
רב הונא דאמר כרבי ישמעאל אלא אי
אמרת פלגתו סבין לר' ישמעאל בטול רב
הונא דאמר במאן אלא לעולם פלגתו סבין
לר' ישמעאל לא בטול ורב הונא דאמר
כר"ע פשיטא מהו דתימא כי קאמר ר"ע
ה"מ פלגתו סבין אבל פלגתו היה לא בטול
קמ"ל מעמא דר"ע מפני שהעור מבטלן
ל"ש פלגתו היה ול"ש פלגתו סבין כדקתני סיפא
מפני מה ר"ע ממהר בעור מפני שהעור
מבטלן: **מתני' א** אלו שעורותיהן כבשרן
עור האדם ועור חזיר של ישוב (ב) ר' יהודה
אומר אף עור חזיר הבר ועור (ג) חמרת של
גמל הרבה ועור הראש של עגל הרך ועור
הפרסות ועור בית הבושת ועור השליל ועור
של תחת האליה ועור האנקה והכה והלטאה
והחומט (ד) יהודה אומר הלטאה כחולדה
א-וכולן שעבדן או שהילך בהן כדי עבודה
טהורין חוץ מעור האדם (ה) ר' יוחנן בן גוריו
אומר שמונה שרצים יש להן עורות:
גמ' אמר עולא דבר תורה עור אדם
טהור ומה טעם אמרו טמא גזירה שמא
יעשה אדם עורות אביו ואמו שפייחין ואיכא
דמתני לה אסיפא וכולן שעבדן או שהילך
בהן כדי עבודה טהורין חוץ מעור אדם
שעבדו ומה טעם אמרו טמא גזירה שמא יעשה אדם עורות אביו
ואמו שפייחין מאן דמתני לה ארישא כ"ש אסיפא ומאן דמתני אסיפא
אבל ארישא טומאה דאורייתא: ועור חזיר [וכו'] במאי קמיפלגי מר
סבר האי אשון והאי רכין ומר סבר האי נמי רכין: עור חמרת של גמל
הרבה: וכמה גמל הרבה אמר עולא א"ר יהושע בן לוי כל זמן שלא טענה
בעי ר' ירמיה הגיע זמנה לטעון ולא טענה מהו בעי אביו לא הגיע זמנה
לטעון וטענה מהו תיקו יתיב ר"ל וקמיבעיא ליה כמה גמל הרבה א"ל
רבי ישמעאל בר אבא הכי א"ר יהושע בן לוי כל זמן שלא טענה א"ל
תיב לקבלי יתיב רבי זירא וקמיבעיא ליה כמה גמל הרבה א"ל רבין
בר חיננא הכי אמר עולא א"ר יהושע בן לוי כל זמן שלא טענה הוה קתני
לה א"ל חרא הויא לך (א) אמרת (ב) תא חזי מה בין תקיפי ארעא דישראל
לחסידי דבבל: ועור הראש וכו': וכמה עגל הרך עולא אמר בן שנתו ר'
יוחנן אמר כל זמן שיונק איבעיא להו היכי קאמר עולא בן שנתו והוא שיונק
ואמר

ועור של פסח האליה. עור הזנב מתחת מקום שאין שער מפני שהוא רך: האנקה. הריצו"ן:
הלטאה. ליחיד"א: חומט. לימ"א שחלת צרייתו כעדשה לא וצדוק צמק שלה גדול והולך עמה מחלתו כעדשה ממש הוא בשליו:
הלטאה כחולדה. עורה חלוק מצשרה: וכו'ן שעבדן. כל אלו שאמרו שהן מטמאין כצמר הם עיצדן נעשה עור וצטלו ומותר צמר
וטורקין: או שהילך בהן. שטחן לדרוס עליהן צרגלים שהוא קת עיבודן: יש לן עורום. ואין מטמאין כצמר: **דבר סורה**
עור האדם טהור. דלא צמר הוא ולא הוה צבלל מת: שטיחין. למטה ולקדמיה לישב עליהן ששוחטין עור על גבי מטה במקום
חבליים: מאן דמתני לה. לדעולא: ארישא. דאפילו כי לא עיצדו נמי לא מטמא אלא מדרבנן כל שכן אסיפא דהא דקתני חוץ
מעור האדם דאף על גב דעיצדו טמא מדרבנן הוה ומשום דעולא: ומאן דמתני לה. גזירה דעולא אסיפא: **אצל ארישא.**
כשלא עיצדו קצירה ליה דטומאתו מן התורה: אשון. קשה: שלא טענה. משוי: טיב לקבלי. שאמרת לי דבר טעם ויישר כחך:
הוה קתני לה. חזר ושונה פעם שניה כצבור שלא טעמה: חרא הויא לך אמרת. דבר מידות אחד היה צריך שאין צדידו היה אמרתו
ולמה תחזור ותשנו פעם שניה להראות חממתך: ר"ל מתקיפי דארעא דישראל הוה כדלמרינן צפרק קמא דיומא (דף ט): מאן דמתני
ריש לקיש צדידיה יחבי ליה עיסקא בלא סהדי והכא ח"ל טיב לקבלי ורבי זירא דמבבל סלק להכא כדלמרינן צהשוכר את הפועלים
(ב"מ דף פה). רבי זירא אומ"צ ארבעין תענית דנשתכח מיניה תלמודא דצבלאי ומחסידי דבבל הוה כדלמרינן צהשוכר את הפועלים
(שם) רבי זירא וסא"ל (אומ"צ) כל תלתי'ן יומין צדיק נפשיה ושגר תנורא וסלקי צגוה חזי מנאי אכספיה לשהו מדרבנן: והוא שיונק.
אצל פירש מלינן אף על פי שעדיין הוא בתוך צמר וכו' והקשה עורו ואם עבר שנתו נמי אף על פי שיונק לא דמתני צעין:
וקאמר

פלוגתא דר' ישמעאל ור"ע צפירקין
היו עליו שני חלאי זימים מטמאין
במשא שהרי נשא כוית נבלה
ואין מטמא במגע דלין נוגע וחדר
ונוגע ור"ע אומר לא במגע
ולא במשא אלמא לר' ישמעאל לא
מטמא עור ולר"ע מטמא: ה"ג אי
אליבא דר"ע פשיטא. דהא מתניתי'ן
היא: לעולם אליבא דרבי ישמעאל
ואשמעינן רב הונא דכי אמר רבי
ישמעאל לא מטמא עור הני מיילי
צפלטו היה שנעשה שלח מדעת
אצל פלגתו סבין מדעת ציטלו:
ואמר רב הונא והוא שכנסו. אחר
הפשוט דגלי דעתיה דלא צטליה
מעיקרא אצל לא כנסו לא. מדמוקים
לה בשכנסו מכלל דצפלטתו סבין
צטניס ושלשה מקומות קאמר וקתני
חייבין עליו אלמא אצל צטליהו איהו
צמחכין צטלי אצל עור לא מטמא
דאי צטליהו עור תו לא הדרי למיהוי
נבלה: אי אמרת בשלמא פלגתו סבין
לרבי ישמעאל נמי לא מטמא עור:
רב הונא. דלוקמה לרבי יהודה
צשהיה זית מתחלה לחאין ואפי"ה
לא צטליהו עור מעיקרא הוה דאמר
כרבי ישמעאל דלוקמיה לרבי יהודה
אליבא דרבי ישמעאל ורבנן כר"ע:
אלא אי אמרת פלגתו סבין. רבי
ישמעאל מודי דמצטל עור: רב הונא.
דלוקמה לרבי יהודה צשהיה זית זה
מתחלה לחאין ואפי"ה לר' יהודה לא
צטלי: **דאמר במאן.** צלמא אי לא
דרב הונא דאמר והוא שכנסו הוה
מוקמינא לר' יהודה צפלטתו מתלה
סביבד ומש"ה לא צטיל דכי פליגי
רבי ישמעאל ור"ע צשתי חלאי זימים
פליגי אצל כוית שלם מודו כדתי
ריש פלוגתיהו עור שיש עליו כוית
צצר כו' ורבנן צברי כי מודו רבי
ישמעאל ור"ע צכוית שלם הני מיילי
צפלטו היה אצל פלגתו סבין אפילו
כוית צטל אצל השתא דלוקמה רב
הונא צשני חלאי זימים דאמר כמאן:
הכי גרסינן **אלא לעולם פלגתו סבין**
לרבי ישמעאל נמי לא צטיל ורב הונא
דאמר אליבא דר"ע. כלומר הא
דאמר רב הונא לעיל העור מצטלו
אליבא דר"ע אמרה והיא דר' יהודה
אליבא דר' ישמעאל: קמ"ל. רב הונא
דלפי פלגתו סבין מפני שעור מצטלו
משמע טעמא בעור תליא ואף על גב
דלא צטליהו איהו: **מתני' אלו**
שעורותיהן. מטמאין כבשרן: ועור
חויר של ישוב מפני שהוא רך
ואוכלין אותו: חמרת. חלדו"צ"א
שיש לו לגמל: **גמל הרבה.** מפרש
צממא עד כמה נקראת רכה: עגל
הרך. נמי מפרש צממא עד כמה:
ועור הפרסות. כעין שחמתין
הרגלים וכל אותו העור רך הוא:
צום הנושא. צית הרחם של נקבה:

הגהות הב"ח
(א) תוס' ד"ה אי אמרת
וכי דר' ישמעאל נמי
איכא ליימור דבכנסו
איירי:
הגהות מהר"ב
רנשבורג
א [בעין משפט סי' מ"ג
לנפוך. מ"ב ופ"ד מהל'
אבות הומאנות הל' ח:]:

מוסף רש"י
אלו
שעורותיהן
כבשרן. לטמא טומאת
נבלת (ובחיים כח). ועור
הפרסות. מן הארבעה
ולמטה (ובחיים כח). לעיר
(גה). וכולן. כל אלו
שמו חכמים שעורותיהן
מטמאין כבשרן מפני
שהוא רך והרכו לטול
(פסחים מו). שהילך בהן
כדי עבודה. לך ערות
לשטחן לפני דריסת רגלי
אדם וזהו מחילת עיבודן
(שם) כדרך שגילין לת
עור לפני זורסן (נדה נה.
ע"ש). טהורין. שטלן
מותר בשם (שם) שמונה
שרצים יש להן עורות.
ופליג אדרבנן דאמר
האנקה והכה והלטאה
והחומט עורותיהן מטמאין
כעדשה כבשרן. אלמא הני
ארבעה לית להו עור (שבת
קד). כל זמן שיונק.
ועור רכשו רך מלינן אותו
ואכל עמו (פסחים טז).